

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

2014 dccc 4

RHAN 5

CODI FFIOEDD AC ASESADAU ARIANNOL

Gorfodi dyledion

71 Creu arwystl dros fuddiant mewn tir

- (1) Pan fo person—
 - (a) yn methu â thalu i awdurdod lleol swm y gallai'r awdurdod ei adennill o dan y Rhan hon, a
 - (b) yn meddu ar fuddiant cyfreithiol neu lesiannol mewn tir yng Nghymru neu Loegr,
caiff yr awdurdod lleol greu arwystl o blaid yr awdurdod hwnnw dros fuddiant y person yn y tir i sicrhau bod y swm hwnnw'n cael ei dalu.
- (2) Pan fo gan y person fuddiannau mewn mwy nag un parcel o dir, caiff yr awdurdod lleol greu arwystl dros ba un bynnag o'r buddiannau hynny y mae'n ei ddewis.
- (3) Caiff yr arwystl fod mewn cysylltiad ag unrhyw swm y gallai'r awdurdod lleol ei adennill o dan y Rhan hon; ond mae hynny'n ddarostyngedig i is-adran (4).
- (4) Pan fo'r arwystl yn cael ei greu dros fuddiant cyd-denant ecwitiol mewn tir, ni chaniateir i swm yr arwystl fod yn fwy na gwerth y buddiant a fyddai gan y person yn y tir pe bai'r gyd-denantiaeth yn cael ei hollti (ond nid yw creu'r arwystl yn hollti'r gyd-denantiaeth).
- (5) Pan fo cyd-denant ecwitiol mewn tir y mae ei fuddiant yn y tir yn ddarostyngedig i arwystl o dan yr adran hon yn marw, mae buddiant y personau canlynol mewn tir yn dod yn ddarostyngedig i arwystl—
 - (a) os oes unrhyw gyd-denantiaid sy'n goroesi, eu buddiannau yn y tir;

- (b) os yw'r tir wedi ei freinio mewn un person, neu y mae hawl gan un person i gael y tir wedi ei freinio ynddo ef, buddiant y person hwnnw yn y tir.
- (6) Ni chaniateir i swm yr arwystl sydd wedi ei greu o dan is-adran (5) fod yn fwy na swm yr arwystl yr oedd buddiant y cyd-denant ymadawedig yn ddarostyngedig iddo.
- (7) Rhaid i arwystl o dan yr adran hon gael ei greu gan ddatganiad ysgrifenedig a wneir gan yr awdurdod lleol.
- (8) Mae arwystl o dan yr adran hon, ac eithrio ffi dros fuddiant cyd-denant ecwitiol mewn tir—
 - (a) yn achos tir anghofrestredig, yn bridiant tir Dosbarth B o fewn ystyr adran 2 o Ddeddf Pridiannau Tir 1972;
 - (b) yn achos tir cofrestredig, yn arwystl cofrestradwy sy'n dod yn weithredol fel arwystl drwy gyfrwng morgais cyfreithiol.
- (9) Pan fo swm yn destun arwystl dros fuddiant person mewn tir o dan yr adran hon, caniateir codi llog ar y swm hwnnw o'r diwrnod y mae'r person a grybwyllwyd yn is-adran (1) yn marw.
- (10) Cyfradd y llog y gellir ei godi o dan is-adran (9) yw—
 - (a) cyfradd a bennir mewn rheoliadau neu a ddyfernir yn unol â hwy, neu
 - (b) os nad oes rheoliadau wedi eu gwneud, cyfradd a ddyfernir gan yr awdurdod lleol.